

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . . . K 50.—
za pol leta . . . K 25.—
za četrt leta . . . K 13.—
za 1 mesec . . . K 4.50

Za Ljubljano mesečno 4.50

Uredništvo in uprava:

Kapitanova ulica št. 8

Ureda, telefon št. 88

Izvoz mesa in sladkorja v Italijo.

Ljubljana, 2. januarja. Železničarje zelo razburja okolnost, da so se zadnje čase izvozile velike množine: celi vagoni, živil in sladkorja po železnici preko demarkacijske črte. Te dni je bil zopet odposlan z državnega kolodvora en vagon prekajenega mesa in klobas: 5700 kron. Stranka je plačala izvozno carino 56.000 kron v Petrinju in je seveda napravila v Italiji pri stanju sedanje valute milijonski dobiček. Za bla-

go se je zelo zanimal neki ljubljanski vezičnik, da je prišlo čez mejo. Nakupljeno je bilo v Petrinju in v petrinjski okolici. Medtem, ko se zaplenjujejo malim grešnikom živila, katere nameravajo izvažati, se pa izvažajo iz Petrinja take ogromne množine živil v Italijo in se tako umetno draže živila v naši državi. Ali res ni mogoče preprečiti takih škandalov, ki popolnoma onemogočujejo uspešen boj proti navijanju cen?

Davek na vojne dobičke!

LDU, Belgrad, 1. januarja. »Pravda« poroča: Finančni minister je predložil ministrskemu svetu naredbo o davku na vojne dobičke. Po tej naredbi morajo plačati davek vse one osebe, ki so imele v vojnem času od 1914—1919 več dohodkov, kakor so ga imele pred vojno. Pri družbah, ki so dolžne javno polagati račun, je podvržen davku tisti znesek dobička, ki se pokaže po poprečnem seznamu dobičkov, doseženih v zadnjem letu mirne dobe, ako presežek dobička presega vsoto 10.000 kron. Davek se mora plačati finančni upravi, in sicer tako, da se morajo krome zamenjati z dinarji. Kar se tiče pravnih in fizičnih oseb, morajo plačati davek po onem znesku, ki se pokaže, v razmerju med skupnimi dohodki, ugotovljenimi v periodi od leta 1914—1918 in med dohodkom, doseženim leta 1911.; za leto 1919. pa po dohodku od leta 1911.; ako je bil dohodek leta 1911. manjši kakor 20.000 kron, ali če ga sploh ni bilo, se bo računalo, da je bil dohodek tolik, to je, da je znašal 20.000 kron, ter se bo obdavčilo, ako skupni dohodki za čas od 1914—1918 ne znašajo 30.000 kron in za leto 1919. ne presega vsote 15.000 kron. Ne bodo se obdavčili osebni dohodki iz mesečne plače, pokojnine, dnevnice in doklad, sicer pa se bodo vpoštevali vsi dohodki, kakršnegakoli vira. Obdavčenje in izplačevanje bo odmerila finančna uprava, davčni odbor in glavni davčni odbor v Belgradu. Odmerjeni davek se bo smel zavarovati s prepovedjo in drugimi zakonitimi sredstvi. Za netočno prijavljene dohodke se bo kot kazni moral plačati trikratni davek. Ako bi se zahtevani dokumenti ne predložili v pogled, se bo to kaznovalo z globo od 1000 do 2000 dinarjev.

Plačilo tega davka zastara v petih letih. Domače družbe bodo po tem načrtu morale plačati:

- 40% od onega zneska, ki ne presega 5% vložene glavnice;
- 50% od onega zneska, ki presega 5%, vendar ne presega 10% vložene glavnice;
- 60% od onega zneska, ki presega 10%, pa ne presega 15% vlož. glavnice;
- 70% od onega zneska, ki presega 15%, pa ne presega 30% vlož. glavnice;
- 80% od onega zneska, ki presega 30% vložene glavnice.

Za tuje družbe veljajo druge odredbe. Prvne in fizične osebe bodo morale plačati:

- 20% od onega zneska, ki ne presega 20.000 kron;
- 40% od onega zneska, ki znaša od 20.000 do 30.000 kron;
- 50% od onega zneska, ki znaša od 30.000 do 50.000 kron;
- 60% od onega zneska, ki znaša od 50.000 do 100.000 kron;
- 70% od onega zneska, ki znaša od 100.000 do 200.000 kron;
- 80% od onega zneska, ki znaša od 200.000 do 500.000 kron;
- 90% od onega zneska, ki je večji od 500.000 kron.

Odmerjeni davki se bodo morali plačati v treh obrokih: prvi obrok 50% v roku 30 dni, drugi obrok 25% v nadaljnjih dveh mesecih, zadnji obrok zopet v nadaljnjih dveh mesecih. Davek se bo moral plačati v gotovini ali v državnih bonih, ki jim je rok že potekel. Kdor bo prijavil, da je dal kdo netočne podatke, dobi eno tretjino plačane denarne kazni. Njegovo ime pa ostane tajno.

Može, ki so postali čez noč bogati, hotelirji ali kaj drugega, so vzbudili v ljudstvu sum, odkod to bogastvo. Začela se je preiskava. Toda še do danes noben teh kapitalistično-socialističnih patrijotov ni zaprt, čeprav grede zneski v stotine. So pač ti gospodje stebri sedanje vlade.

O tej zadevi naj bi nekoliko poročalo liberalno in socialistično časopisje!

Kako znajo.

Liberalno-kapitalistična-socialistična vlada v Belgradu dela in vlada. Tako pravi sama. Samo ne prašajte, kako! Kaj bi se človek spraševal o tem, ko pa vse ljudstvo to njeno delovanje čuti na svojem hrbtu kot bič nekdanjega grajskega valpeta.

Vsako težko vprašanje reši ta kapitalistična in socialistična gospoda na najtemeljitejši način. Ko je zboroval parlament, je vlada z njim imela težave. Parlament je bil proti vladi. Povsod se sicer govdi, da vlada, ki nima parlamenta za seboj, odstopi. Pri nas pa je vlada poslala domov parlament, in rešeno je vprašanje, kdo ima večino.

Naš promet je slab, železnice neurejene. Demokratiški kapitalist minister za železnice Drašković je objubil, da bo železnice uredil do meseca aprila. Sedaj se železnice urejujejo. Dan za dnem se ustavi kak vlak. Do aprila se bo tedaj res zgodilo, da ne bo vozil noben vlak več, in tedaj tudi nobenega nerada ne bo več. Če ne bo železnic, ne bo pritožb.

Valutno vprašanje rešujejo kapitalisti s socialisti. Zameniti hočejo krono za dinar tako, da bo en dinar veljal za 4 K. S tem se krona vbije in uniči gospodarstvo malih ljudi, delavcev in kmetov. Kapitalisti bodo ohranili svoje franke in papirje in valutno vprašanje bo rešeno — za kapitaliste ugodno.

Agrarna reforma je strašila nekaj časa kapitaliste. Sedaj je vse zaspalo. Medtem pa kapitalisti lepo po tišem prodajajo svoja veleposestva svojim prijateljem, da se izognejo agrarni reformi. Ko bodo tako vse sami razdelili, ne bo več veleposestev. Tako bo agrarna reforma rešena — v prid kapitalistu.

V Zagrebu je, kakor v Ljubljani, veliko pomanjkanje stanovanj. Dijaštvo, ki študira, trpi, ker nima strehe. V Zagrebu je poverjenik Tučan rešil stanovanjsko vprašanje tako: Če dijaki nimajo stanovanj, naj gredo domov! Če ne bo dijakov, tudi ne dijaškega stanovanjskega vprašanja. V Ljubljani vlada dela še bolj radikalno. Tu imamo dijake in celo univerzo. Da se reši vprašanje dijaških stanovanj, se večina predavanj na novi univerzi sploh ne vrši, tako morajo dijaki proč, in ena briga za gospode je manj na svetu.

Pod demokratsko-socialistično vlado smo prišli tako daleč: kdor ni bogataš, da bi se vozil z ekspresom, bo zajahal osla, ko bo potoval iz Ljubljane v Belgrad. Kdor bo hotel kaj kupiti, bo mesto krone nosil na trg svoj klobuk, da bo dobil pol litra mleka in pol kile kislega zelja; saj krona je vsak dan manj vredna.

In tako gre naprej! Če bomo primerno potrpežljivi, bomo doživeli, da se bodo pri nas ustalile razmere najkulturenejše svetovne države, Albanije!

Tedaj se bodo objeli gospodje: voditelj kapitalističnih demokratov Pribičević, voditelj socialističnih demokratov Kristan in voditelj albanskih demokratov Prenk Bib Doda, če je še živ.

Tako bo tudi najbolje rešeno jadransko vprašanje po zaslugi liberalno-socialistične vlade in v njenem zmislu!

Zenska volilna pravica.

Zenska volilna pravica se navadno vtemeljuje z ožjega interesnega vidika: kakor vsak stan, mora imeti tudi žensstvo, ki nosi vsa socialna in državljanska bremenja, besedo tam, kjer se krojijo državljanom dolžnosti in pravice. Saj se je tekom vekov dovolj jasno izkazalo, da vsak stan sam najbolje vs, kje ga čevlji žuli

in da se tistim slabo godi, ki drugi za nje skrbje. Najboljši dokaz za to so ravno dosedanje postave, v kolikor tičejo žensstva. To bi bil eden najbolj znanih in priznanih razlogov za žensko volilno pravico. Redkeje se že naglašajo dejstva, da bi bilo tudi za celokupnost koristno, ako bi se v zakonodaji in upravi na neposreden način poleg močnega, na splošnost in tvornost obrnjenega moškega duha uveljavil tudi nežnejši, v osebni ljubezni do posameznika temelječi maternski ženski duh. Tudi ta razlog dobro drži. Mi bi pa poleg teh dveh naglasili še drug važev idealni razlog.

Naša mlada država, ki kakor ladja preko oceana nosi našo bodočnost, našo prihodnjo zgodovino, našo kulturo in gospodarsko blagostanje v vekove, katerim gremo nasproti, bo močna in kos viharjem, ki nas nedvomno čakajo, le tedaj, ako bo cel narod preveval krepak, uveden državljanski duh. Ta duh se pa ne da umetno vcepiti potom fernanov od zgoraj, ampak ta duh mora biti vsakemu posamezniku najgloblje notranje prepričanje. To je pa mogoče le tedaj, ako je posameznik v neposrednem osebnem odnosu do države — ako se osebno udeležuje dela in skrbi zanjo in nosi soodgovornost za njeno dobrobit. Ta osebni odnos do države pa daje ravno volilna pravica.

Na dlani je, kako velikega, nepreglednega pomena je za državo, da tudi ženska postane nosilec državne ideje, državljanskega duha. Saj smo že začasa minole vojne videli, kakšna delovna moč je v ženskih rokah, koliko rešilnega junaštva in idealizma je v ženskem srcu. Koliko moč bi predstavljale te ženske sile, ako bi se zavestno zlepe v en sam jasen cilj: blagor države!

Pri tem ne smemo pozabiti, da je mati prva vzgojiteljica bodočih rodov, da je tisto, kar ona seje v srce otroka, merojajno navadno za vse življenje človekovo, da se njeni nauki ne dajo več iztrgati iz duše. Ako bo ženi vera, upanje in ljubezen do domovine postala globoko notranje doživetje, si lahko mislimo, da bo to vero, upanje in ljubezen do domovine ravne tako neizkorenljivo vsajala v srca svojih otrok v zvezi s krščanstvom. To bo pač najtrdnjši temelj za državo!

Kdor je torej res prijatelj države, mora biti za to, da vse žensstvo brez izjeme dobi volilno pravico — ne kot nekaj dar iz uljudnosti, ampak kot zavezno pogodbo med državo in ženo. Neprikrajšana ženska volilna pravica je državna zahteva.

Politične novice.

Demokratsko socialistična vlada štiti verižnike in oderuhe. Bivši zagrebški župan dr. Srkulj je bil mesca novembra l. l. na podlagi sklepa občinskega sveta izdal ukaz, da morajo vsi tučji, ki nimajo nujnega posla v Zagrebu, takoj zapustiti mesto. Ta ukaz je bil naperjen proti vsem mogočim verižnikom in nepoštenim spekulantom, ki so se od vseh strani natepli v Zagreb in povzročili tam nezasišano draginjo. Razen tega so zasedali mnogo najlepših stanovanj, dočim so pošteni domači ljudje — posebno dijaštvo, novimenovani profesorji, člani opere in drame itd. — ostali na cesti. Vsi zagrebški listi so opetovano s prstom kazali na te ljudi, ki jemljejo domaćinom streho in draže najnujnejše potrebnosti in vse pošteno prebivalstvo je odobraval ukaz mestnega župana, da se ti ljudje izženo. Ukaz se je pa le deloma izvršil, ker je demokratsko-socialistična vlada kmalu nato zagrebški občinski svet razpustila in nastavila svojega komisarja. A ne dovolj tega — je pa novi demokratski ban dr. Tomljenović gornji ukaz razveljavil kot nezakonit, a županu dr. Srkulju — ki že ni bil več v službi — je izrekel strogi ukor! Tako jemlje demokratsko-socialistična oblast oderuhe, verižnike in druge sparje, ki se žive od ljudske krvi, javno v zaščito! Večjega škandala za javno oblast si ne moremo misliti.

Nesrečna carinska politika sedanje liberalno-socialistične vlade je kriva

Boljševiki pred Odeso.

Ljubljana, 1. januarja. »Manchester Guardian« javlja 27. decembra iz Carigrada, da se pripravlja civilno prebivalstvo, da zapusti Odeso, ker prodira rudeča armada v naglem pohodu proti mestu.

Crnogorski kralj obolel.

LDU Belgrad, 1. januarja. »Politika« javlja: Iz Cap Martina je došla vest, da je bivši gospodar Črne gore resno zbolel in že nekoliko dni bljuje kri. Italijanska kraljica odide drevi v Cap Martin v posebni misiji. Moralá bo prepričati svojega očeta, da se mora z usodo pomiriti.

Italija zahteva odškodnino.

LDU Ženeva, 31. dec. (ČTU.) »Secolo« poroča iz Rima, da je odškodninska zahteva, ki jo stavlja Italija bivšim osrednjim državam, določena na 9 in pol milijard. Tretjina odpada na 82 zračnih napadov na italijanska mesta.

Grška zahteva Carigrad.

LDU Dunaj, 31. decembra. (ČTU.) »Neuer Tage« poroča iz Pariza: Venizelos zahteva na mirovni konferenci za Grčijo upravni mandat v Carigradu.

Habsburčan Jožef Ferdinand.

LDU Dunaj, 31. decembra. (ČTU.) »Arbeiterzeitung« poroča, da je generalni polkovnik Jožef Ferdinand Habsburški izpovedal pri nižjeavstrijski vladi zakonski dopenz, da se poroči z ločeno stotnikovo soprogo Rozo Jokl roj. Kaltenbrunner.

Naročnikom!

Današnji številki prilagamo položnice za letošnje leto, ter prosimo cenj. naročnike, da nam nakažejo naročnino v najkrajšem času.

»Večerni list« stane:

Za celo leto	K 50.—
za pol leta	» 25.—
za tri mesece	» 13.—
za en mesec	» 4.50

Demokratsko-socialistični škandal!

Demokratsko in socialistično časopisje se je vneto pečalo s kroparskim bankovcem in še sedaj ne more prenehati z zabavljanjem, ko je cela zadeva padla v vodo, ker je sodišče izreklo, da ni razloga za nadaljnjo preiskavo.

Toda to socialistično in liberalno časopisje skrivnostno molči o zadevi, kjer ni igral vloge le en bankovec, marveč, kjer je bilo državi ukradenega na stotine denarja.

Ob prevratu je na Jesenicah izginilo več vojaških blagajen z ogromnimi vsotami. Blagajne so bile zaplenjene umikajočim avstrijskim poveljstvom, a niso nikdar prišle v roke jugoslovanski državni oblasti.

Že več mesecev se sedaj vrši preiskava proti nekaterim bivšim članom ondotnega narodnega sveta, ki so pred prevratom bili ubogi ko cerkvene miši, ki pa so po prevratu takoj postali bogati gospodje. V preiskavi so vodje socialistov in demokratov, ki so ob prevratu imeli glavno besedo.

